

مسئولیت بین المللی برای حفاظت از محیط زیست خلیج فارس

سبحان طیبی

دانشجوی دکتری حقوق محیط زیست دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

لعبت تقوی

استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

سید علی تقی زاده دیوا

دانشجوی کارشناسی ارشد علوم محیط زیست (گرایش ارزیابی و آمایش سرزمینی) دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران

چکیده:

تعهدات منطقه ای و فرامنطقه ای کشورها همواره در مسیر توسعه مسئولیت بین المللی دولت ها از اهمیت بسیار بالائی برخوردار بوده است. این تعهدات و مسئولیت های بین المللی در تمامی حوزه های حقوق بین الملل، از جمله حقوق بین الملل دریاها مورد بررسی بوده و یکی از مسائل بسیار حساس در حوزه حفاظت از محیط زیست دریائی است. خلیج فارس نیز به عنوان یکی از مهم ترین مناطق آبی جهان در منطقه خاورمیانه چه از لحاظ ژئوپلیتیکی، امنیتی، اقتصادی، حقوقی و زیست محیطی دارای موقعیت کاملاً ویژه و پر اهمیت می باشد. در پژوهش توصیفی- تحلیلی حاضر اهمیت تعهدات کشورها در خلیج فارس و اینکه آیا نقض تعهدات می تواند نوعی جرم محسوب گردد و مسئولیت بین المللی را برانگیزد مورد بررسی قرار گرفت. نتایج گویای آن است که حفاظت از محیط زیست خلیج فارس و تعهدات مشترک نسبت به آن جز از راه همگرایی و همکاری های منطقه ای و فرا منطقه ای میسر نیست و بدون توجه به این امر نمی توان راهبردی را جهت مهار آثار مخرب زیست محیطی خلیج فارس متصور شد. لذا وجود چارچوب های قانونی نوید بخش آینده زیست محیطی پایدار خلیج فارس می باشد و این مهم تنها به واسطه توجه دولت های حاشیه خلیج فارس محقق می گردد.

کلمات کلیدی: خلیج فارس، حفاظت از محیط زیست، تعهدات منطقه ای و فرا منطقه ای، تخریب زیست محیطی